

Достроковий вихід на пенсію за півтора року до досягнення пенсійного віку

З 30 квітня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення пенсійного законодавства» від 15 лютого 2022 року № 2040-ІХ (далі – Закон № 2040-ІХ), яким до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» повернута дата щорічної індексації пенсій з урахуванням показників інфляції та росту середньої заробітної плати - 1 березня.

Також цим Законом встановлено єдиний порядок щорічної індексації пенсій відповідно до частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» для пенсіонерів, яким пенсії призначені відповідно до інших законів, зокрема, законів України:

- "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи";
- «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб";
- «Про державну службу»;
- «Про службу в органах місцевого самоврядування»;
- «Про прокуратуру»;
- «Про статус народного депутата України».

Крім того, Законом № 2040-ІХ повернута норма щодо дострокового призначення пенсії за віком (за півтора року до досягнення пенсійного віку), внесені зміни до законів України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (ст.21), «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (пп. 6, 7 частини першої ст.115), «Про зайнятість населення» (ст.49). До 1 січня 2015 року таку можливість мали працівники, яких роботодавець звільнив з роботи **у зв'язку із скороченням штатів, ліквідацією підприємства або за станом здоров'я**, але вона була скасована Законом України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 року № 76-VIII.

Достроковий вихід на пенсію особа матиме за таких умов:

- 1) якщо трудовий договір з нею розірвано не більше ніж за півтора року до досягнення пенсійного віку, встановленого ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;
- 2) розірвання трудового договору відбулося за ініціативою роботодавця у зв'язку із змінами в організації виробництва та праці, у тому числі з ліквідацією, реорганізацією, банкрутством, перепрофілюванням підприємства, установи, організації, скороченням чисельності або штату працівників (п.1 ст.40 КЗпП);
- 3) реєстрації у державній службі зайнятості відсутності підходящої для неї роботи;
- 4) наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років.

Таку ж можливість матимуть особи звільнені з роботи у зв'язку з виявленням невідповідності працівника займаній посаді за станом здоров'я у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (п.2 ст. 40 КЗпП), яким на день звільнення залишилося не більше ніж півтора року до досягнення пенсійного віку та за наявності страхового стажу 35 років у чоловіків, 30 - у жінок.

Достроково призначена пенсія у період до досягнення пенсійного віку виплачуватиметься непрацюючим особам, у разі працевлаштування виплату пенсії буде припинено. Після досягнення пенсійного віку пенсіонер матиме право працювати і отримувати пенсію.

Правовий інспектор праці Г. Просяник
05.05.2022